

TV5 Finland Oy
PL 29
00511 Helsinki

PÄÄTÖS TELEVISIO- JA RADIOTOIMINNASTA ANNETUN LAIN 19 §:N RIKKOMISESTA

Asian tausta

Viestintävirasto on saanut katsojayhteydenottoja koskien useita TV Viisi -kanavalla lähettyjä ohjelmia. Kaikissa yhteydenotoissa on ollut kyse siitä, että katsojien mielestä lasten kehitykselle haitallisia ohjelmia on lähetetty TV Viisi -kanavalla liian aikaisin. Viestintävirasto on myös omaaloitteisesti käynyt läpi TV Viisi -kanavan ohjelmaopastietoja ajalta 10.5.2009–21.7.2009 ja verrannut Valtion elokuvatarkastamon ohjelmille antamia ikärajaluuokituksia sekä TV Viisi -kanavan ohjelmille itse ilmoittamia ikärajaluuokituksia (ohjelmaopastiedoista ilmenevät ikärajamerkinnät) ohjelmien esitysaikoihin.

Asiaa koskevat säännökset ja tulkintaohjeet

Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) 35 §:n nojalla kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Viestintävirasto voi lain 36 §:n nojalla antaa asianosaiselle huomautuksen ja velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä, mikäli se katsoo, että asianosainen on rikkonut televisio- ja radiotoiminnasta annettua lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n (muutettu 778/2000) mukaan televisiotoiminnan harjoittajan on huolehdittava siitä, että televisio-ohjelmat, jotka väkivaltaisuutensa tai seksuaalisen sisältönsä vuoksi tai kauhua herättämällä taikka muulla näihin rinnastettavalla tavalla ovat omiaan vaikuttamaan haitallisesti lasten kehitykseen, lähetetään sellaiseen aikaan, jolloin lapset eivät tavallisesti katso televisio-ohjelmia.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n 2 momentin mukaan mikäli televisiotoiminnan harjoittaja lähettää 1 momentissa tarkoitetun ohjelman, sen haitallisuudesta lasten kehitykselle on ilmoitettava ennen ohjelman lähettämistä. Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos läheyyksessä on koko ohjelman lähetysajan näkyvissä tunnus, josta ilmenee ohjelman haitallisuus lasten kehitykselle.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n tulkintakäytännössä on ollut käytössä neljä vedenjakajakellonaikaa ikärajoineen. Käytännön mukaan alle 11-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää arkisin ennen klo 17.00, alle 13-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää arkisin ennen klo 19.00, alle 15-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää ennen klo 21.00 ja alle 18-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää ennen klo 23.00. Pornografisia ohjelmia ei saa lähettää ennen klo 24.00. Voimassa oleva tulkintakäytäntö perustuu Yleisradion Oy:n, MTV Oy:n ja Nelosen allekirjoittamaan, 5.11.2007 päivättyyn itsesääntelysopimukseen.

Viestintävirasto on 19.12.2007 antanut kannanoton¹, jossa Viestintävirasto on todennut soveltavansa tulevissa televisio- ja radiotoimintaa koskevissa ratkaisuissaan televisioyhtiöiden sopimuksesta ja kannanotostaan ilmeneviä periaatteita kaikkien kotimaisten televisiotoiminnan harjoittajien ohjelmistoihin.

Viestintävirasto noudattaa valvontatoiminnassaan Valtion elokuvatarkastamon antamia tv-ohjelmien ja elokuvien ikärajalukuokituksia.

TV5 Finland Oy:n selvitykset asiassa

Viestintävirasto pyysi 4.6.2009 päivätyssä kirjeessä TV5 Finland Oy:ltä selvitystä siitä, miten Kyttäyskeikka-elokuvan lähettämässä TV Viisi -kanavalla on noudatettu lasten kehitykselle haitallisten ohjelmien lähettämistä koskevia säännöksiä huomioiden erityisesti elokuvan lähetysajan ja lasten kehitykselle haitallisuudesta ilmoittamisen. Lisäksi Viestintävirasto pyysi TV 5 Finland Oy:ltä tallennetta kyseisestä elokuvasta. Valtion elokuvatarkastamo on antanut Kyttäyskeikka-elokuvalla ikärajalukuokituksen K-18.

Viestintävirasto on vastaanottanut TV5 Finland Oy:n 17.6.2009 päivätyn selvityksen asiassa sekä tutustunut sille toimitettuun tallenteeseen. Selvityksessään yhtiö kertoo, että se on lähettänyt Kyttäyskeikka-elokuvan TV Viisi -kanavalla 10.5.2009 klo 19.00. Yhtiö myöntää, että johtuen inhimillisestä virheestä Kyttäyskeikka-elokuvan haitallisuudesta lapsille ei ole ilmoitettu ennakkoon eikä lähetyksen ajan ole ollut näkyvillä lapsille haitallisesta ohjelmasta kertovaa tunnusta.

Viestintävirasto pyysi 21.7.2009 päivätyssä lisäselvityspyynnössään TV 5 Finland Oy:ltä selvitystä siitä, miten alla listattujen ohjelmien lähettämässä on noudatettu lasten kehitykselle haitallisten ohjelmien lähettämistä koskevia säännöksiä huomioiden ohjelmien lähetysajan ja lasten kehitykselle haitallisuudesta ilmoittamisen. Alla listatut ohjelmien ikäraajat perustuvat Valtion elokuvatarkastamon kyseisille ohjelmille antamiin ikärajalukuokituksiin ja TV Viisi -kanavan ohjelmaopastiedoissa ilmoitettuihin ikärajoin.

- Beverly Hillsin pummi (K-15), lähetetty 24.5.2009 klo 19.00
- Kuolettava esileikki (K-18), lähetetty 12.6.2009 klo 22.00
- Felicity (K-18), lähetetty 19.6.2009 klo 22.00
- Kaupunki nimeltä Tombstone (K-15), lähetetty 20.6.2009 klo 20.50
- Reindeer games (K-15), lähetetty 27.6.2009 klo 20.50
- Bad company (K-15), lähetetty 4.7.2009 klo 20.50
- Tropiikin viettelys (K-18), lähetetty 10.7.2009 klo 21.50
- Salton sea (K-18), lähetetty 12.7.2009 klo 21.50
- Kuolettava esileikki (K-18), lähetetty 17.7.2009 klo 22.00
- Billy Bathgate (K-15), lähetetty 18.7.2009 klo 20.50
- Kosto (K-18), lähetetty 20.7.2009 klo 22.45

¹ Viestintäviraston kannanotto: Lapsille haitalliset ohjelmat 1927/9220/2007, annettu 19.12.2007

Viestintävirasto on vastaanottanut TV 5 Finland Oy:n 4.8.2009 päivätyn selvityksen asiassa. Selvityksessään yhtiö vahvistaa yllä listattujen ohjelmien lähetysajat. Yhtiö kertoo ryhtyneensä välittömiin toimiin asioiden korjaamiseksi, jotta ohjelmasisältö ja niiden lähetysajat tulevat noudattamaan sitä, mitä itsesääntelysopimuksessa on kirjoitettu. Yhtiö myös kertoo kiinnostavansa jatkossa erityistä huomiota siihen, että lasten kehitykselle haitallisia ohjelmia ei lähetetä heille sopimattomana aikana.

Viestintäviraston ratkaisu ja perustelut

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 36 §:n mukaisesti Viestintävirasto huomauttaa TV5 Finland Oy:tä televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n rikkomisesta.

Viestintävirasto velvoittaa TV5 Finland Oy:tä huolehtimaan jatkossa siitä, että lapsille sopimatonta materiaalia ei esitetä ennen sille määrättyä ajankohtaa. Viestintävirasto velvoittaa TV5 Finland Oy:tä huolehtimaan myös siitä, että lapsille haitallisten ohjelmien lähettämisestä ilmoitetaan ennakkoon tai koko ohjelman lähetysajan pidetään näkyvillä tunnusta, josta ilmenee ohjelman haitallisuus lasten kehitykselle. Lisäksi Viestintävirasto edellyttää, että sarjaohjelmien osalta ikärajaluokitus ja sen mukainen sijoittelu arvioidaan jokaisen sarjan jakson osalta erikseen.

Valtakunnalliset tv-yhtiöt (Yleisradio Oy, MTV Oy ja Nelonen) allekirjoittivat 5.11.2007 itsesääntelysopimuksen, jossa ne sitoutuivat yhteisiin käytäntöihin televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n soveltamisessa. Viestintävirasto on 19.12.2007 antamassaan kannanotossa todennut, että Viestintävirasto soveltaa tulevaisuudessa televisio- ja radiotoimintaa koskeissa ratkaisuisaan televisioyhtiöiden sopimuksesta kannanotostaan ilmeneviä periaatteita kaikkien kotimaisten televisiotoiminnan harjoittajien ohjelmistoihin.

TV5 Finland Oy on todennut lähettäneensä useita ohjelmia ennen itsesääntelysopimuksessa sovittua ajankohtaa. Ohjelmien haitallisuudesta lapsille ei ole ilmoitettu ennakkoon kaikkien lapsille haitallisten ohjelmien lähettämisen yhteydessä tai pidetty esillä tunnusta, josta ilmenee ohjelman haitallisuus lasten kehitykselle.

TV5 Finland Oy on selvityksessään ilmoittanut ryhtyneensä välittömiin toimiin asian korjaamiseksi. Tämän vuoksi Viestintävirasto katsoo, ettei asia anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Apulaisjohtaja

Merja Saari

Lakimies

Hanna Heiskanen